

Handläggare
Henrik Nerlund
Telefon: 0850829767**Till**
Region Stockholm,
Trafikförvaltningen

Tunnelbanans Stridbecksvälv, remiss från Trafikförvaltningen Region Stockholm, TN 2018- 0767

Med anledning av trafikförvaltningens remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet anser remissen besvarad med nedanstående.

Ärendet

Trafikförvaltningen har i sitt arbete med att underhålla undermarkstationerna i tunnelbanan från 1960-talet skapat en extern referensgrupp för att diskutera arkitektoniska och konstnärliga aspekter. Den bärande punkten är att innervälv, s.k. Stridbäcksvälv på elva stationer bedöms vara uttjänta och att flera av dem behöver bytas ut. Rådet initierade en diskussion med Trafikförvaltningen efter station Fridhemsplans ombyggnad 2019 och uppskattar att dialogen har fortsatt. Inför det kommande arbetet har en gedigen kulturmiljöanalys tagits fram vilket rådet finner mycket viktigt. Utifrån analysen har stationerna klassificerats i tre kategorier.

1. Stationer med konstverk integrerade i väggarna. Dessa är Hornstull, Karlaplan, Mariatorget och Östermalmstorg.
2. Stationer med demonterbara konstverk och i vissa fall montrar samt med värdefull rumslighet och materialitet/ytskikt. Dessa är Aspudden, Gärdet, Midsommarkransen, Mälarhöjden och Zinkensdamm.
3. Stationer som präglas av ombyggnader under olika tider. Dessa är Fridhemsplan och Medborgarplatsen.

Den ur rådets synvinkel värdefullaste stationen Östermalmstorg med integrerad konst kommer med all sannolikhet inte behöva få nya valv. För övriga stationer har en ny valvlösning tagits fram i prefabricerad betong. Rådet biträder denna lösning med följande medskick. I det presenterade materialet har de föreslagna betongvalven en kassett i undersidan. Rådet ser det som mycket betydelsefullt att valv antingen kan bevaras eller om de ersätts utförs släta i undersida mot stationsrummet. Urtaget bör således utföras på valvets ovansida. Rådet finner detta mycket viktigt för

helhetsupplevelsen av stationernas rumslighet. Rådet anser vidare att konservator bör medverka i projektet gällande konsten.

I materialet omnämns referensalternativet med sprutbetong på bergvägg som utredningsalternativ fem. Rådet anser att detta är olyckligt och att det för tydlighetens skull istället bör redovisas separat eftersom det endast bör vara något som utredningsalternativen jämförs med.

Avslutningsvis anser rådet att station Fridhemsplan bör återfå en sammanhållen gestaltning där plåten ersätts med ny kliniker på båda plattformssidorna. Vid genomförande av projektet bör nytillkomna material som t.ex. emaljerad plåt på station Karlaplan ersättas till material med mer ursprungligt utseende. Rådet har ingen erinran mot att Stridbäckssvalvet på station Medborgarplatsen ersätts med ett slätt tak.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2022-04-29
Inga Margareta,Varg	2022-04-29